

Bruxelles, 14 mai 2024
(OR. en)

9160/24

ECOFIN 491
SOC 316
BUDGET 31
STATIS 59

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	9159/24
Subiect:	Provocările legate de sustenabilitatea finanțelor publice generate de îmbătrânirea populației – Concluziile Consiliului (14 mai 2024)

În continuare, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind provocările legate de sustenabilitatea finanțelor publice generate de îmbătrânirea populației, astfel cum au fost aprobate de Consiliu în cadrul celei de a 4023-a reuniuni a sale, care a avut loc la 14 mai 2024.

CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND
PROVOCĂRILE LEGATE DE SUSTENABILITATEA FINANTELOR PUBLICE
GENERATE DE ÎMBĂTRÂNIREA POPULAȚIEI

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE:

1. RECUNOAȘTE că, potrivit previziunilor, populația UE va începe să scadă în următorii ani. Societățile traversează un proces de îmbătrânire, dat fiind că populația în vârstă de muncă scade considerabil, în timp ce numărul persoanelor în vârstă crește. CONSTATĂ evoluțiile eterogene de la un stat membru la altul, inclusiv creșterea preconizată a populației în mai multe state membre, deși se estimează că toate statele membre vor îmbătrâni într-o anumită măsură.
2. ACCENTUEAZĂ faptul că îmbătrânirea populației reprezintă o provocare majoră pentru sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice, exacerbată de ratele ridicate ale datoriei publice în mai multe state membre, de încetinirea creșterii potențiale și de incertitudinea globală care afectează perspectivele economice. SUBLINIAZĂ că strategia de politică bugetară ar trebui să aibă drept obiectiv consolidarea sustenabilității finanțelor publice, reconstituirea rezervelor bugetare, asigurarea unei creșteri durabile mai mari și stimularea rezilienței UE la provocările viitoare.
3. APROBĂ proiecțiile economice și bugetare pentru statele membre ale UE (2022-2070) ale Raportului privind îmbătrânirea populației pe 2024, pregătit de Comitetul pentru politică economică (și de Grupul său de lucru privind îmbătrânirea populației) și de Comisie pe baza metodologiilor și a ipotezelor convenite. REMARCĂ faptul că, la fel ca în edițiile precedente, proiecțiile cuprinse în Raportul privind îmbătrânirea populației pe 2024 includ cheltuielile publice legate de îmbătrânirea populației (cu pensiile, asistența medicală, îngrijirea pe termen lung și educația).

4. EVIDENȚIAZĂ principalele constatări ale Raportului privind îmbătrânirea populației pe 2024:
- a) Se preconizează că raportul de dependență între populația activă și cea vârstnică în UE va crește accentuat pe termen lung: dacă în prezent, pentru fiecare persoană cu vârsta de peste 65 de ani, există trei persoane în vârstă de muncă, până în 2070 vor exista mai puțin de două persoane. Următorii ani vor fi marcați de atingerea vârstei de pensionare de către generația „baby boom”. În plus, creșterea continuă a speranței de viață contribuie la creșterea ponderii pensionarilor, având în vedere inclusiv diferența substanțială dintre vârsta legală și vârsta efectivă de pensionare în multe state membre. Ratele fertilității rămân cu mult sub rata de înlocuire naturală și se preconizează că creșterea ratei de participare la forța de muncă și fluxurile de migrație nete pozitive nu vor fi suficiente pentru a compensa scăderea generală a populației în vârstă de muncă.
 - b) Reducerea preconizată a forței de muncă înseamnă că, pe termen lung, creșterea productivității devine singurul motor al majorării potențiale a PIB-ului. La nivelul întregii UE, rata medie anuală de creștere potențială a PIB-ului în perioada 2022-2070 este estimată la 1,3 %.
 - c) Conform ipotezelor sale de referință, se preconizează că cheltuielile publice totale legate de îmbătrânirea populației vor crește de la 24,4 % din PIB în 2022 la 25,6 % din PIB până în 2070 la nivelul întregii UE, cea mai mare parte a acestei creșteri fiind preconizată a avea loc până în 2045, urmând ca aceasta să cunoască o stabilizare în linii mari, în special ca urmare a evoluției demografice subiacente. Totuși, aceste proiecții variază considerabil de la un stat membru la altul, cu o creștere peste media UE estimată pentru 17 state membre. În nouă state membre, se estimează că, până în 2070, cheltuielile totale legate de îmbătrânirea populației vor depăși media UE. O creștere aproape universală a cheltuielilor cu asistența medicală și îngrijirea pe termen lung contribuie la creșterea preconizată. De asemenea, se estimează că cheltuielile cu pensiile vor crește în majoritatea statelor membre. Scăderea ratelor prestațiilor în multe state membre atenuează creșterea globală.

d) Pentru a ține seama de gradul considerabil de incertitudine în ceea ce privește perioada lungă de proiecție, Raportul privind îmbătrânirea populației pe 2024 include mai multe scenarii alternative. În special, stabilizarea ratelor prestațiilor ar exercita o puternică presiune ascendentă asupra cheltuielilor cu pensiile în mai multe state membre. Mai mult, o rată mai mică de creștere a productivității ar implica o creștere mai puțin dinamică a PIB-ului, sporind astfel ponderea cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației în raport cu PIB-ul. În plus, un scenariu de risc pentru asistența medicală și îngrijirea pe termen lung, ținând seama de factorii nedemografici legați de progresul tehnologic și de convergența ascendentă a costurilor și a acoperirii, conduce, de asemenea, la presiuni considerabil mai mari asupra cheltuielilor publice. Pentru majoritatea statelor membre, aceste scenarii arată că cheltuielile publice legate de îmbătrânirea populației ar putea crește considerabil mai mult decât se preconizase în scenariul de referință. În schimb, înregistrarea unor evoluții economice sau demografice pozitive ar implica o povară relativă mai redusă pentru finanțele publice.

5. REAFIRMĂ necesitatea de a se aborda în continuare consecințele economice și bugetare ale îmbătrânirii populației, inclusiv prin adoptarea unor finanțe publice solide, prin sporirea productivității, precum și a ratelor de participare la forța de muncă și de ocupare a forței de muncă și prin adaptarea sistemelor de pensii, de asistență medicală și de îngrijire pe termen lung la aceste provocări. INVITĂ statele membre să pună în aplicare recomandările conexe specifice fiecărei țări formulate în cadrul semestrului european, inclusiv în contextul Mecanismului de redresare și reziliență.
6. SALUTĂ faptul că, în mai multe țări, reformele pensiilor din ultimul deceniu au contribuit la limitarea dinamicii cheltuielilor publice, la creșterea vârstei efective de pensionare și la consolidarea componentei de venituri a sistemelor de pensii. SUBLINIAZĂ importanța unei perspective globale a politicilor, ținând seama atât de sustenabilitatea finanțelor publice, cât și de adecvarea socială a sistemelor de pensii. Raportul privind adecvarea pensiilor pe 2024, care urmează să fie publicat, completează în această privință Raportul privind îmbătrânirea populației pe 2024. EVIDENȚIAZĂ necesitatea adoptării de măsuri suplimentare, în grade diferite, de către statele membre, inclusiv majorarea vârstei efective de pensionare și consolidarea elementelor de sustenabilitate în cadrul sistemului de pensii. SUBLINIAZĂ că corelarea vârstei de pensionare cu speranța de viață îmbunătățește substanțial sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice în previziunile Raportului privind îmbătrânirea populației. SOLICITĂ statelor membre să evite revenirea asupra reformelor deja adoptate de consolidare a sustenabilității.

7. SALUTĂ faptul că reforma cadrului de guvernanță economică, axându-se pe plasarea datoriei publice pe o traiectorie sustenabilă, ia în considerare previziunile privind costurile îmbătrânirii populației în planurile bugetar-structurale pe termen mediu ale statelor membre și sporește relevanța acestora în cadrul supravegherii bugetare. INVITĂ Comisia să includă constatările Raportului privind îmbătrânirea populației pe 2024 în domeniile relevante ale coordonării politicilor economice și bugetare în UE.
8. SALUTĂ faptul că Eurostatul continuă să furnizeze în timp util proiecțiile demografice și SUBLINIAZĂ importanța schimburilor cu institutele naționale de statistică în această privință, cu respectarea deplină a independenței acestora și a independenței Eurostatului.
9. INVITĂ Comitetul pentru politică economică și Comisia ca, pe baza noilor previziuni demografice care urmează să fie puse la dispoziție de Eurostat cel târziu până în martie 2026, să își actualizeze analiza privind implicațiile economice și bugetare ale îmbătrânirii populației până în vara lui 2027.